

ආයුර්වේදයේ සම්භවය හා ප්‍රචාරණය

Dr. Magummana, P
Librarian
GWAI

Abstract - The History of Ayurveda in India runs back to the period of pre- historic era. According to the legend of Hindus, Brahma has been considered as the promulgator of all sciences including Ayurveda. The earliest literary document of Indians, the Veda, consists of information on medical practice. Cultural, Political and Religious relations influenced to the transmission of Ayurveda to Sri Lanka. King Buddhadasa contributed in many ways for the development of Ayurveda. Number of Medical texts were written in Sinhala and Pali languages during the period of 1272 - 1893.

ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රයේ සම්භවය පිළිබඳ ව භාරතයේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ඓතිහාසික තොරතුරු විමසා බැලීමේ දී ආයුර්වේදයේ ඉතිහාසය ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය දක්වා දිවෙන බව පෙනේ. ලිඛිත සාහිත්‍යයක් බිහිවීමට බොහෝ කලකට පෙර සිට මනුෂ්‍ය වර්ගයා අතර දේශීය විකිත්සා ක්‍රම භාවිත වූ බව පෙනේ.

හින්දු දේවතාවලට අනුව භාරතයේ බිහිවූ සියලුම දර්ශන හා විද්‍යා ශාස්ත්‍ර අතුරින් වේද යුගයට අයත් සෑම ශිල්ප ශාස්ත්‍රයක් ම මහාබ්‍රහ්මයා විසින් මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවගේ යහපත සඳහා ලබා දුන් දේ හැටියට හින්දුහු විශ්වාස කරති. ප්‍රථමයෙන් ම ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රය බ්‍රහ්මයා විසින් දක්ෂ ප්‍රජාපතීට දේශනා කළ බවත් දක්ෂ ප්‍රජාපතී එය අශ්විත් කුමාරවරුන් දෙදෙනාට දේශනා කළ බවත් අශ්විත් කුමාරවරුන් දෙදෙනා එය ඉන්ද්‍ර දෙවියාට දේශනා කළ බවත් ඉන්ද්‍රය ජනප්‍රවාද අනුව සඳහන් වන බව හඟවන්නාස් නම් ඉන්ද්‍රිය වෛද්‍යවරයා මෙසේ පෙන්වා දී තිබේ.

"According to Indian mythology Ayurveda was first perceived (not composed) by Brahma, and he taught this science to Daksha Prajapati, who taught it to the Aswin Kumaras and they taught it to Indra."

භාරතීය ජනයා ඔවුන්ගේ විද්‍යා හා දර්ශන යන විෂය හා සම්බන්ධ දැනුම මහා බ්‍රහ්මයාගෙන් ලබා ගත් බව සඳහන් කර ඇත්තේ බ්‍රහ්මයා විශ්වය හා මනුෂ්‍ය වර්ගයා මැවූ දෙවියා ලෙස ඔහුට වැදුම් පිදුම් කරන නිසා විය හැකිය. පසුකාලීනව ක්‍රි.ව. 7වන

සියවසේ දී පමණ ලියවී ඇතැයි සැලකෙන ඉතා වැදගත් ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ දෙක ලෙස ද සලකන සුශ්‍රූත සංහිතාවේ හා වරක සංහිතාවේ ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රයේ නිර්මාතෘවරයා බ්‍රහ්මයා ලෙස සඳහන් කර තිබේ. එහිදී සුශ්‍රූත සංහිතාව ලියූ සුශ්‍රූත පඬිවරයාත් වරක සංහිතාව ලියූ වරක පඬිවරයාත් වෛද්‍ය පරම්පරා දෙකකට අයත් වූ අතර ඒ දෙදෙනාම මහාබ්‍රහ්මයා විසින් දෙවියන්ට දේශනා කළ වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය පසුව දෙවියන්ගෙන් උගත් බව හඟවන්නාස් තවදුරටත් තම ග්‍රන්ථයේ මෙසේ සඳහන් කර තිබේ.

" According to susruta smhita Lord Dhanvantari learned from Indra and he taught it to Divodasa, who in turn taught it to Susruta. According to Charaka samhita, Bharadvaja learned it from Indra and he taught to Atreya Punarvasa."

ආයුර්වේදයේ සම්භවය ගැන තවදුරටත් කරුණු විමසා බලන විට ඉන්ද්‍රියාව වැනි විශාල උපමහාද්වීපයක වාසය කළ විවිධ ජන කොට්ඨාස ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ පටන් ඖෂධ පැළෑටි සහ වෙනත් විවිධ සත්ව ද්‍රව්‍ය යොදා ගනිමින් විවිධ රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර කළ බවට සැකයක් නැත. දැනට භාරතයේ පැරණිම ලිඛිත සාහිත්‍යය ලෙස සැලකෙන වෛදික සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථවල ද ඖෂධ පැළෑටි ගැන සඳහන් වේ. සාග් වේදයෙහි ඖෂධ පැළෑටි 67 ක් ද යජුර්වේදයෙහි ඖෂධ පැළෑටි 81 ක් ද අපර්ව වේදයෙහි ඖෂධ පැළෑටි 130 ක් ද සඳහන් වන බව සොයා ගෙන තිබේ. ඒ අනුව දැනට වසර 5000 කට පමණ පෙර යුගයක වුව ද භාරතීය ජනයා විවිධ ලෙඩ රෝග සුව කර ගැනීම සඳහා ඖෂධ පැළෑටි භාවිතා කිරීමට දැන සිටි බව පෙනේ.

සෘග් වේදයේ සඳහන් වන සෝම පානය සකස් කර ගෙන ඇත්තේ ද සෝම නම් පැළෑටියකිනි. මෙම පැළෑටියෙන් ලබා ගන්නා යුෂ සමග කිරි, මී පැණි මිශ්‍ර කර පානය කිරීමටත් දෙවියන් පිදීම සඳහාත් එම යුෂ භාවිත කළ බව සෘග් වේදයේ සඳහන් වේ. ආගමික උත්සවවල දී විශේෂයෙන් ම භාවිත කළ සෝම පානය ඖෂධීය ගුණයෙන් යුක්ත උන්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. මෙසේ ඖෂධීය පාන වර්ග සකස් කර ගැනීමට පමණක් නොව එම යුෂ ශරීරයේ පිටතින් ආලේප කිරීමට ද ඔවුන් පුරුදුව සිටි බව ඉන්දියානු වෛද්‍යවරයකු වන ඩී. ජී. ජග්ගි මෙසේ සඳහන් කර තිබේ.

“Different plant products were not only prescribed to be taken internally or applied externally, but also amulets made out of them worn. Vedic Aryans were familiar with hundreds of different plants that were useful either singly or in combination with others in different disease. They revered them and also actively cultivated them.”

ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමයේ ඉතිහාසය පිළිබඳ උ. කවුරුටන් පර්යේෂණ පවත් වන පර්යේෂකයන් ආර්ය ශිෂ්ටාචාරයට වඩා පැරණි ශිෂ්ටාචාරයක් ලෙස සලකන මොහෙන්දෝ- ජාරෝ සහ හරප්පා යන ස්ථානවලින් හමුවූ පුරාවස්තු අනුව පර්යේෂණ පවත්වා තිබේ. මොහෙන්දෝජාරෝ සහ හරප්පා යන ස්ථානවලින් හමුවූ පුරාවස්තු අනුව විශාල ගොඩනැගිලි හා නගර නිර්මාණය කළ ග්‍රීක් ජනතාව වැනි දියුණු ජන කොට්ඨාසයක් වාසය කර ඇති බව ඉතිහාසඥයෝ විශ්වාස කරති.

එවැනි දියුණු ශිෂ්ටාචාරයකට අයත් ජනතාව ලෙඩ රෝග සඳහා භාවිත කිරීමට ඖෂධ පැළෑටි සහ වෙනත් සත්ව ද්‍රව්‍ය භාවිත කිරීමට දැනුමක් ලබාගත් බවට සැකයක් නැත. මොහෙන්දෝජාරෝ සහ හරප්පා යන ස්ථානවලින් සොයා ගත් පුරාවස්තු අතර පිලන්ජාටු නම් ඖෂධ වර්ගයක් තිබුණු බව සඳහන් වේ. එමෙන් ම ඖෂධ පැළෑටි සහ ප්‍රචන්දේ අං ද ඖෂධ වශයෙන් භාවිත කළ බවට සාක්ෂි ලැබී තිබේ. ඒ පිළිබඳ ව අදහස් දක්වන ඩී. ජී. ජග්ගි කවුරුටන් මෙසේ ප්‍රකාශ කර තිබේ.

“As yet we know very little about the practice of medicine during the Harappa civilization of India. In the absence of decipherment of the Harappa seals, a few snippets of information point out to the practice of primitive medicine at the time. A few medicinal plants which might have been used to treat patients are Silanjatu, leaves of Neem tree (*Azadirachta indica*) antler of the red deer etc.”

වෛදික යුගයෙන් පසු ක්‍රි.පූ. 6වන සියවසේ එනම් බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව වැඩ සිටි සමයේ ජීවත් වූ ප්‍රසිද්ධ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයා වූ ජීවක පඨිවරයා ගැන බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ මෙන් ම ටිබෙට් රටේ පැරණි ආගමික ලියවිලිවල ද සඳහන් වේ. ජීවක භාරතයේ එවකට ප්‍රසිද්ධ ව පැවති තක්ෂිලා විශ්වවිද්‍යාලයට සම්බන්ධ ව ආයුර්වේදය හැදෑරූ බව ද සඳහන් වේ. මෙම වෛද්‍යවරයා මොළය පිළිබඳ ශල්‍යකර්ම සඳහා ප්‍රසිද්ධ ව සිටි අතර බුදුරජාණන් වහන්සේට සහ බිම්බිසාර රජතුමාට ප්‍රතිකාර කළ වෛද්‍යවරයා ලෙස ද ඉතිහාසයේ සඳහන් වේ.

පාළි භාෂාවෙන් රචනා කළ ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ අතරින් අද දක්නට ඇත්තේ හෙසජ්ජමංජුසා යන ග්‍රන්ථය පමණි. දඹදෙණි යුගයේ රචිත එම ග්‍රන්ථය වාග්භට ආචාර්යවරයා විසින් සංස්කෘත භාෂාවෙන් රචනා කළ අෂ්ටාංගහෘදයසංහිතා නම් ග්‍රන්ථයේ සිංහල පරිවර්තනයක් බව ස්ථිරණ ශ්‍රී බණ්ඩාර මෙසේ සඳහන් කර තිබේ.

“වරකය හා සුග්‍රහය හින්දු දර්ශනයන්ගෙන් පෝෂණය වන විට වාග්භටය ක්‍රිපිටකයේ ද පිහිට ලබයි. එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ වාග්භටයෙහි මෙම මත ඔහු විසූ හින්දු දේශයට පමණක් සීමා නොවී බුද්ධාගම පැතිර පැවති නොයෙක් දේශදේශාන්තරයන්හි ද ප්‍රචලිත වීමය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ වුව ද මෙය කොතෙක් දුරට ප්‍රචලිතව තිබුණේද යන්න වාග්භට ආචාර්යවරයාගේ මෙම අෂ්ටාංගහෘදය දඹදෙණි සමයේ දී අනෝමදස්සි හිමියන් විසින් හෙසජ්ජමංජුසා යන නමින් පාළි පද්‍යයට නැගීමෙන් පෙනේ. මහනුවර සමයේ දී සරණංකර සංඝරාජ හිමියන් අතින් හෙසජ්ජමංජුසා සන්නය යන නමින් යළි සැකසෙන්නේ ද මෙයයි.”

සංස්කෘත භාෂාවෙන් ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ විශාල සංඛ්‍යාවක් රචනා කර ඇති නමුත් පාළි භාෂාවෙන් ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ රචනා කිරීමට බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේලා උත්සාහ නොගැනීමට හේතු වන්නට ඇත්තේ ආයුර්වේදයේ දර්ශනය ඉන්ද්‍රිය ආත්මවාදී දර්ශනයන්ගෙන් පෝෂණය ලබා සකස්වීම විය හැකිය. න්‍යාය, වෛශේෂික හා සංඛ්‍යා යන දර්ශනයන්ගෙන් පෝෂණය ලැබීම නිසා අනාත්මවාදී දර්ශනයන්ගෙන් වන බෞද්ධ දර්ශනයන්ගෙන් එය පටහැනි වන බැවින් භික්ෂූන් වහන්සේලා ආයුර්වේදය කෙරෙහි එතරම් දැනට සිත් යොමු නොකළ බව සිතිය හැකිය.

විනය පිටකයේ හෙසස්සකඛන්ධකයේ යම් යම් ප්‍රතිකාර පිළිබඳ ව සඳහන් වන නමුත් ආයුර්වේදය හැදෑරීමට හෝ ආයුර්වේදය පිළිබඳ පොත් පත් ලිවීමට හෝ භික්ෂූන් වහන්සේලා බුද්ධකාලීන යුගයේ දී යොමු වූ බවක් නොපෙනේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වුව ද බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේලා විසින් ආයුර්වේද පොත්පත් රචනා කිරීමට යොමු වී ඇත්තේ ද දඹදෙණි යුගයෙන් පසුව බව පෙනේ. දඹදෙණි යුගයේ පනවන ලද දඹදෙණි කතිකාවතෙහි භික්ෂූන් වහන්සේලා ශාන්ති ධර්ම මගින් හෝ වෙනත් ප්‍රතිකාර මගින් හෝ ගිහියන්ගේ රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීමට යාම විනය විරෝධී ක්‍රියාවක් ලෙස සලකා එය තහනම් කර තිබූ බව පැහැදිලි ය. එහෙත් එය එතරම් සැලකිල්ලට නොගෙන මෙම යුගයේ සිටි භික්ෂූන් වහන්සේලා කීප දෙනෙකු විසින් ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ කිහිපයක් ම රචනා කර තිබේ.

භාරතයේ 13 වන ශතවර්ෂය පමණ වන විට සංස්කෘත භාෂාව භාවිත කිරීම අභාවයට යාමට පටන් ගත් බව පෙනේ. එහෙත් සංස්කෘත භාෂාවෙන් ලියන ලද ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ සහ අනෙකුත් විවිධ විෂයයන් සඳහා ලියවී තිබුණු වටිනා ග්‍රන්ථ සම්භාරයෙහි ඇතුළත් දැනුම ප්‍රගුණ කිරීම සඳහා විද්වතුන් විසින් සංස්කෘත භාෂාව ඉගෙනීම අත්හළ බවක් නොපෙනේ. විශේෂයෙන් ම ගුරුකුල අධ්‍යාපන ක්‍රමය මගින් භාරතයේ ආයුර්වේදය පිළිබඳ දැනුම පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට පවත්වාගෙන ආ අතර අද දක්වා ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් අනිවාර්යයෙන් ම සංස්කෘත භාෂාව ඉගෙන ගත යුතු වේ.

හින්දි භාෂාවට සහ වෙනත් භාෂාවලට ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ පරිවර්තනය කර ඇති නමුත් ආයුර්වේද පර්යේෂණ කටයුතුවල දී මුල් සංස්කෘත ග්‍රන්ථ පරිහරණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වන නිසා සංස්කෘත භාෂාව හැදෑරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. වර්තමානයේ වුව ද භාරතයේ ලියවෙන බොහෝ ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ මුල් සංස්කෘත ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ සඳහා සම්පාදනය කරන ලද අටුවා හා ටීකා ග්‍රන්ථ ලෙස සැලකේ.

මේ අයුරින් භාරතයේ පැතිර ගිය ආයුර්වේද සාහිත්‍යය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රචලිත වූයේ භාරතය සමග පවත්වන ලද සංස්කෘතික හා දේශපාලන සම්බන්ධතා නිසා බව කිව හැකිය. අභයගිරි විහාරය ආරම්භ වීමෙන් පසු එය මහායානික භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ මූලස්ථානය බවට පත්විය. මහායානික භික්ෂූන් වහන්සේලා ධර්ම ග්‍රන්ථ රචනා කිරීම සඳහා සංස්කෘත භාෂාව යොදා ගැනීම නිසා එහි දී සංස්කෘත භාෂාව උගත් සිංහල භික්ෂූන් වහන්සේලා මහායාන ධර්ම ග්‍රන්ථ පමණක් නොව ආයුර්වේදය, ජ්‍යෝතිෂය, දර්ශනය, සංස්කෘත කාව්‍ය සාහිත්‍යය, සංස්කෘත නාට්‍ය සාහිත්‍යය වැනි විෂයයන් ද හැදෑරීමට පෙළඹෙන්නට ඇතැයි සිතිය හැකි ය.

මිහිඳු හිමියන් ලක්දිවට වැඩම කළ සමයේ අටලොස් කුලයකට අයත් භාරතීය ශිල්පීන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි බව වංස කථාවල සඳහන් වේ. එහෙත් මේ යුගයේ සංස්කෘත භාෂාවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ දී පොත්පත් ලියවුණු බවට ඓතිහාසික සාක්ෂි හමුවී නැති බව පෙනේ. එහෙත් 7 වන සියවස පමණ වන විට භාරතයේ මෙන්ම සංස්කෘත භාෂාව භාවිත කිරීම ප්‍රචලිත වී ඇති බව පෙනේ. 6 වන ශත වර්ෂයේ දී පමණ ලියවී ඇතැයි සැලකෙන වරක සංහිතාව සහ සුග්‍රහ සංහිතාව යන විශිෂ්ට ගණයේ ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ දෙක අද දක්වා ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්ගේ අත්පොත් දෙක ලෙස භාවිත කරන බව පෙනේ.

ක්‍රි.ව. 570-579 කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය පාලකයා වූ කුමරදාස රජතුමා විසින්, ජානකී හරණ, නම් සංස්කෘත කාව්‍ය ග්‍රන්ථය රචනා කළ බව සඳහන් වේ. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්කෘත භාෂා උගතුන් සිටි බැවින් ආයුර්වේදය, ජ්‍යෝතිෂය, භාරතීය දර්ශනය ආදී විෂයයන් පිළිබඳ පොත්පත් පරිහරණය කිරීමට මෙන් ම ලිවීමට ද පෙළඹී ඇති බව

පැහැදිලි ය. සංස්කෘත සාහිත්‍යය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රචලිත වීම නිසා ආයුර්වේදයේ උර්ධනයක් ද සිදුවන්නට ඇති බව ආචාර්ය පුංචිබණ්ඩාර සන්නස්ගල මෙසේ පෙන්වා දී තිබේ.

“සකු සාහිත්‍යයේ ඇසුර මෙරට පඩිවරුන් ලක් හෙයින් වෛද්‍ය, ජ්‍යොතිෂ වැනි විද්‍යාවන් උඩ වඩා දියුණුව ආ බව පෙනේ. වසභ (ක්‍රි.පූ. 126-170) රජුගේ කාලයේ හෝරා පාඨකයන් ද බුද්ධදාස (ක්‍රි.ව.398-426) රජුගේ කාලයේ අරුම පුදුම වෛදකම් හා වෛද පොත් ගැන ද පැහැදිලි සටහනක් අප හමුවෙහි පවතී.”

අද අපට ඉතිරි ව ඇති සාරාර්ථ සංග්‍රහය වැනි වටිනා ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ සිංහල වෛද්‍යවරුන් විසින් ලියන්නට ඇති නමුත් ඒවා අභාවයට ගොස් තිබේ. වරින්වර සිදුවූ දැඩි කොළාභල සහ සමහර සිංහල පාලකයන්ගේ අදුරදර්ශී ක්‍රියා නිසා පොත් පත් දහස් ගණන් ගිනිකබා විනාශ කළ අවස්ථා ද මහාවංශය වැනි ඉතිහාස ග්‍රන්ථ වල සඳහන් වේ. කෙසේ වෙතත් බුද්ධදාස රජතුමාගේ කාලයේ පටන් දියුණු ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමයක් ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති බව සාරාර්ථසංග්‍රහය නම් වෛද්‍ය ග්‍රන්ථයෙන් සහ මිහින්තලේ පැවති ලොව පැරණිම ආරෝග්‍ය ශාලාවේ නටඹුන්වලින් ද පැහැදිලි වේ.

පොළොන්නරු යුගය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ විද්වතුන් විසින් සංස්කෘත භාෂාව භාවිත කිරීම තව තවත් ජනප්‍රිය වූ බව පෙනේ. නිශ්ශංකමල්ල රජතුමා සංස්කෘත භාෂාවෙන් සෙල්ලිපි පවා ලියවීමෙන් ඒ බව මනාව පැහැදිලි වේ. මහායාන ධර්ම ග්‍රන්ථ, ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ, ජ්‍යොතිෂ ග්‍රන්ථ, සංස්කෘත සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ ආදිය පරිහරණය කිරීම පමණක් නොව සිංහලෙන් ලියන ලද විවිධ ග්‍රන්ථ සඳහා ද සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ ආභාසය දැඩි ලෙස බල පා ඇති බව පෙනේ. සියබස් ලකර, මුවදෙව්දාවත, සසඳාවත, කවි සිඵම්ණ වැනි ග්‍රන්ථ රචනා කිරීමේ දී සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ ආභාසය දැඩි ලෙස දක්නට ලැබේ. 10 වන ශත වර්ෂයේ පමණ සේන රජතුමා විසින් රචනා කළ බව කියන සියබස්ලකර නම් භාව්‍ය විචාර ග්‍රන්ථය දණ්ඩිගේ කාව්‍යදර්ශය නම් සංස්කෘත ග්‍රන්ථයේ සිංහල පරිවර්තනයකි.

පොළොන්නරුවේ රජකළ මහා විජයබාහු රජතුමා ඉන්දියාවේ බමුණු පඩිවරුන් මෙහි ගෙන්වා ඔවුන්ට මහත් සේ සංග්‍රහ කළ බවත් ඔවුන්ගේ දැනුම මෙහි ප්‍රචාරය කර හැරිය බවත් පුංචිබණ්ඩාර සන්නස්ගල මෙසේ පෙන්වා දී තිබේ.

“ඉන්දියාවේ බමුණු පඩිවරුන් මෙහි ගෙන්වා මහත් සේ සංග්‍රහ කළ බව සඳහන් වී තිබීමෙන් පෙනෙන්නේ මෙරට සකු අධ්‍යාපනයට අපේ රජුන් නම්නව සිටි තරමය. පෙරෙහි බමුණන්ගේ සහ නිමිත්ත පාඨකයන්ගේ සේවය හා යාගභෝමවල දී සිදුවන කාර්යයන් පිළිබඳ පුවත් මෙවක සුලබ ය. ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන් සිටි බව ද ඔවුන් අතර පැරකුම්බා රජු විශේෂඥයකු බව ද සඳහන් වේ.”

ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේද ඉතිහාසය ගැන සලකා බලන විට කීර්තිමත් ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයෙකු වූ බුද්ධදාස රජතුමා විසින් ලියන ලද සාරාර්ථ සංග්‍රහය නම් වෛද්‍ය ග්‍රන්ථයෙන් පසු ශත වර්ෂ 8ක් පමණ වන තුරු ශ්‍රී ලංකාවේ ලියවුණු ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ කිසිවක් හමුවී නැති බව පෙනේ. ඉන්පසු අපට හමුවන ආයුර්වේද ග්‍රන්ථය දඹදෙණි යුගයේ විසූ මයුරපාද පරිචේතාධිපති හිමියන් විසින් ලියන ලද යෝගාර්ණවය නම් ග්‍රන්ථය වේ. මෙම කෘතිය රචනා කිරීම නිසා ඇති වූ පිබිදීම නිසා දෝ දඹදෙණි යුගයෙන් පසු ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ රාශියක් ලියවී තිබේ. පොදුවේ සලකන විට මෙම යුගය පරිචේතාධිපති යුගයක් ලෙස සලකන නමුත් ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ රාශියක් ලියවී තිබීම විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු වැදගත් කාරණයක් ලෙස සැලකිය හැකි ය.

තවමත් අත්ලිපි පුස්තකොළ පොත් වශයෙන් කෞතීකාගාර පුස්තකාලය, නාවින්න ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතන පුස්තකාලය, රාජ්‍යලේඛනාගාරය සහ ප්‍රසිද්ධ වෛද පරම්පරා අත තිබෙන ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ සම්භාරය ද විශාලය. ඒවා මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශයට පත් වී නොමැති නිසා ඒ පිළිබඳව තීරණයකට බැසීම අපහසු බව පෙනේ. එහෙත් දැනට දඹදෙණි යුගයෙන් පසුව මුද්‍රණය වී ඇති ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාව අතර පහත සඳහන් වටිනා ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ දක්නට ලැබේ.

REVIEW

පිබිදීම නිසා දෝ දඹදෙණි යුගයෙන් පසු ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ රාශියක් ලියවී තිබේ. පොදුවේ සලකන විට මෙම යුගය පරිහානි යුගයක් ලෙස සලකන නමුත් ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ රාශියක් ලියවී තිබීම විශේෂයෙන් ඡදහන් කළ යුතු වැදගත් කාර්යක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

1. යෝගාර්ණවය: (1272)
2. ප්‍රයෝගරත්නාවලිය (1283)
3. යෝගරත්නාවලිය (1288)
4. වරයෝග සාරය (1288)
5. වෛද්‍ය විත්තාමණ (1706)
6. වට්ටෝරු වේදපොත (1706)
7. හෙසජ්ජ මඤ්ජුසා (1725)
8. යෝග ඵ්ටකය (1753)
9. හෙසජ්ජ නිධානය (1760)
10. යෝගදාරණේ (1798)
11. අරිෂ්ට මාලාව (1816)
12. යෝග මාලාව (1816)
13. යෝගමුක්තාවලිය (1855)
14. යෝගසේකරය (1867)
15. බාල ග්‍රහ සාත්තිය (1867)
16. හෙසජ්ජ දර්පණය (1873)
17. ද්‍රව්‍ය ගුණ දීපනී (1878)
18. වෛද්‍යගි නිදානය (1883)
19. කුමාරොෂධ මාලාව (1890)
20. වරයෝග සංග්‍රහය (1890)
21. ද්‍රව්‍ය නාමාවලි අකාරාදිය (1893)
22. ඖෂධ මුක්තාභාරය (1893)

ඉහත සඳහන් ආයුර්වේද වෛද්‍ය ග්‍රන්ථ අතරින් ග්‍රන්ථ දහයක් පමණ පද්‍යයෙන් ලියවී තිබීම ද වැදගත් ලක්ෂණයක් ලෙස සඳහන් කළ හැක. එසේ පද්‍යයෙන් ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ රචනා කර ඇත්තේ එයින් යම් යම් අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා බව පෙනේ. පද්‍යයෙන් ලියූ විට මතක තබා ගැනීම පහසු වේ. නිතරම රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීමේදී එම කෂාය වට්ටෝරු සහ ඖෂධ පැලෑටි වර්ග මතක තබා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. එමෙන්ම එම පද්‍ය පන්ති බොහෝ විට තේරවිලි හා ප්‍රභේලිකා ස්වරූපයෙන් ලියා තිබෙන බව පෙනේ. මෙයින් බලාපොරොත්තු වූයේ තම පරම්පරාවන් පිට පුද්ගලයෙකු අතට පත් වූණක් ඒවායේ අර්ථ වචනා ගැනීමට ඉඩක්

නොලැබෙන පරිදි ගුරු මුළු වශයෙන් රහසි ගතව තබා ගැනීම බව කිව හැකිය.

එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේදයේ වර්ධනය සඳහා බලපෑ තවත් ප්‍රබල සාධකයන් වූයේ පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළින් ගිහියන්ට සුදුසු අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීමට නොහැකි වීමයි. මෙය ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය සම්බන්ධයෙන් පමණක් නොව සියළුම ලෝකික ශිල්ප ශාස්ත්‍ර වර්ධනය නොවීමටත් ගිහියන් ට ඒවා ඉගෙන ගැනීමට සහ පර්යේෂණ පැවැත්වීමට පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ක්‍රම තුළින් ඉඩ නොලැබුණු බව පෙනේ. එහෙත් භාරතයේ පැවති පැරණි අධ්‍යාපන ක්‍රමය ගිහි ජනතාවට සුදුසු අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් ලෙස පැවතීම නිසා සංස්කෘත භාෂාවෙන් විවිධ විද්‍යා, කලා, සමාජ විද්‍යා ආදී විෂයන් පිළිබඳ අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීමට ඉන්දියාවේ බ්‍රහ්මණ ජනතාවට ඉඩ ලැබුණු බව පෙනේ. මේ නිසා ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපනය ගුරුකුල අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් වූවත් ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ක්‍රමයට වඩා සාමාන්‍ය ගිහි ජනතාවට ගැළපෙන අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වී ඇති බව පෙනේ.

ගුරුකුල අධ්‍යාපන ක්‍රමය අනුව මුලින් පාරම්පරික වෛද්‍යවරු අතින් ඉගෙනීම ලබන ශිෂ්‍යාට පසුව වැඩිදුර අධ්‍යාපන සඳහා භාරතයේ පැවති තක්ෂිලා, කාසී, නාලන්දා, වෑනි විශ්ව විද්‍යාලවලට පවා ඇතුළුවීමට ඉඩ කඩ සලසා දී තිබුණි. එම අධ්‍යාපන ක්‍රමය දියුණු මට්ටමක පැවති බව ඩී. පී. ජග්ගි මෙසේ පෙන්වා දී තිබේ.

" In ancient India a physician graduated to his profession through are of the following procedures. He learnt the Art and Science of Medicine from a teacher as his apprentice. He joined a Gurukula a residential school situated in forest away from crowd habitality, he enrolled himself as an understudy of the University of Taksila, or Kasi or Nalanda.

එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ මේ තරම් දියුණු මට්ටමක ආයුර්වේද අධ්‍යාපනයක් පැවති බවට සාධක ලැබී නැත. ශ්‍රී ලංකාවේද පැරණි ගුරු කුල අධ්‍යාපන ක්‍රමය පැවති නමුත් ඔවුන්ට කිසිම

පහසුකමක් හෝ රාජ්‍ය අනුග්‍රහයක් නොමැතිව දහසක් දුෂ්කරතා මැද වෙනත් ව්‍යාපෘතියකට යෙදෙන අතර දේශීය වෛද්‍යවරුන් ලෙස සේවය කිරීමට සිදුවූ බව පෙනේ. අනෙක් අතට ඔවුන්ගේ සේවය නොමිලේ ම ලබා දුන් නිසා ඔවුන්ට කිසි දිනක එයින් ජීවත් වීමට ආදායමක් ලබා ගැනීමට හැකියාවක් නොවුණි. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාව ඉංග්‍රීසි ආධිපත්‍යයට යටත් වනතුරු ම ඉතා අපහසුවෙන් වුව ද දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය නොනැසී පවත්වා ගෙන එමට එම පාරම්පරික වෛද්‍ය ගුරුතුල සමත් වූ බව පෙනේ.

එහෙත් ඉංග්‍රීසින් විසින් ශ්‍රී ලංකාව යටත් කර ගැනීමෙන් පසු ඉංග්‍රීසි වෛද්‍ය ක්‍රමය මෙරට තහවුරු කළ අතර දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමයට කිසිම සැලකිල්ලක් නොදැක්වීම නිසා ඔවුන්ගේ පාලන ක්‍රමය යටතේ එය තව තවත් පරිහානියට පත් වූ බව පෙනේ.

එම ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් විසින් පෘතුගීසි පුද්ගලයන්ට පවත්වා ගෙන ගිය දේශීය විකිත්සා ක්‍රමය සාර්ථක වෛද්‍ය ක්‍රමයක් ලෙස පෘතුගීසි ඉතිහාසඥයන් සඳහන් කර ඇති බව වෛද්‍ය උරුමයෙහි මෙසේ පෙන්වා දී තිබේ.

“Contemporary Portuguese historians had a highest praise for local remedies. Joa Ribeiro was a soldier who served in Sri Lanka from 1641 to 1658. When the Portuguese finally surrendered to the Dutch. He wrote his famous history after returning to Portugal in 1680.”

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ:

1. Bhagwandas, Fundamental of Ayurveda Medicine. 7th ed. Delhi: Comak Publishers 1995 06 p
2. Jaggi, O.P. Indian system of Medicine. Vol.04. Delhi: Atmsrsm, 1981. 18.p
3. Jaggi, O.P. Indian system of Medicine. Vol.04. Delhi: Atmsrsm, 1981. 01.p
4. බණ්ඩාර, ස්වර්ණ ශ්‍රී සංහිතා ද්විතිය. අනුරාධපුරය: කර්තෘ, 1985. පිටු 76
5. සන්නස්ගල, පුංචි බණ්ඩාර සිංහල සාහිත්‍ය වංශය. කොළඹ: ලේක් හවුස්, 1961. පිටු 36
6. සන්නස්ගල, පුංචි බණ්ඩාර සිංහල සාහිත්‍ය වංශය. කොළඹ: ලේක් හවුස්, 1961. පිටු 82

7. Jaggi O.P. Indian system of Medicine. Vol.04. Delhi: Atmsrsm, 1981. 82.p
8. Uragoda. C.G. A History of Medicine in Sri Lanka. Colombo: S.M.A. ,1987.46p.

GWAI initiates Postgraduate Degree Programme

Gampaha Wickramarachchi Ayurveda Institute (GWAI) has initiated **Ayurveda Vacaspathi Postgraduate Degree Programme**. Following Research Programmes are being conducted as a partial fulfillment of Ayurveda Vacaspathi Postgraduate Degree Programme.

1. Hypoglycaemic Effect of Selected Ayurvedic Formula (DM-13) in Ikshumeha (NIDDM-Diabetes Mellitus Type 2) - A Clinical Trial

Oral hypoglycaemic drugs play the major role in the management of Diabetes mellitus type 2. Even though Sulphonylureas and other related drugs in modern era are strong enough to control the glycaemic level of diabetes patients, their serious adverse reactions lead the scientists to discover harmless drugs for the management of the disease. Most of the scientists in worldwide Drug Resedarch Centers are focussing their zooming lenses at Natural Products. Discovering drugs with minimized adverse effects is essential in health promotion.

The preliminary case studies show that DM-13 possesses a considerable potency in controlling glycaemic level in NIDDM without producing adverse effects. Furthermore, it shows tendency of recovering diabetic complications, especially the diabetic neuropathy. The prime objective of the proposed study is to determine how hyperglycaemic patients with NIDDM response to DM-13. This Randomized, double blinded, placebo controlled clinical trial has been designed to determine the effect of DM-13 on Fasting Blood Glucose Level, Glucose Tolerance, Liver Function and Lipid Profile. The research is conducted by Dr. W.A.L. Chandrasiri, Lecturer in Clinical Pathology, Department of Cikitsa, under the